

Yleistiedoksianto kalastuslain (379/2015) 53 §:n mukaisen asian vireilläolosta, lausuntopyyntö ja vaikuttamismahdollisuuksien varaaminen (Lieksa)

Asia ja asian taustaa

Lieksanjoki ja Pielinen ovat äärimmäisen uhanalaisen järvilohen ja uhanalaisen järvi-taimenen syönnös- ja kutuvaellusalueita. Alamittaisia tai rauhoitettuja kaloja tarttuu pyydyksiin aina kalastustavoista huolimatta. Mitä enemmän on pyyntiä, sitä suuremaksi riski alamittaisten ja muusta syystä vapautettavien kalojen vahingoittumisesta kasvaa. Järvilohen ja taimenen vaellusten turvaamiseksi on ollut jo aiemmin tarpeen asettaa ELY-keskuksen, kalatalousalueen ja/tai vesialueen omistajien päätöksellä kalastuslakia (379/2015) ja -asetusta (1360/2015) tiukempia rajoituksia näille alueille.

Kalastuslain tavoitteena on sekä tehostaa uhanalaisten ja vaarantuneiden vaelluskalojen suojelua että edistää muidenkin kalalajien kestävä kalastuksen toteutumista. Kalastusta ei saa harjoittaa siten, että estetään kalojen pääsy niiden kutu- tai syönnösalueelle tai muualle, missä pyyntiä kalakannan turvaamiseksi on rajoitettu tai siten, että vaikeutetaan tarpeettomasti kalakannan hoitoa.

Kalastuslain 53 §:n mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi, jos vesialueella esiintyy kalalaji tai -kanta, jonka elinvoimaisuus tai tuotto on heikentynyt tai vaarassa heikentyä taikka vesialue on keskeinen kalalajin tai -kannan lisääntymisen kannalta kieltää mm. kalastamisen tietyllä pyydyksellä tai kalastustavalla taikka rajoittaa sitä sekä kieltää kalastamisen tietyinä ajankohtana tai rajoittaa sitä.

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on valmistellut kalastuslain 53 §:n nojalla **verkkokalastuskieltoaluetta Lieksanjoen edustalle Pieliselle** karttaliitteessä 1. olevan rajauksen mukaisesti. Kieltoalueen raja kulkee seuraavien niemenkärkien, saarten ja luotojen kautta rantoja myöten seuraavasti: *Timitranniemen Piiskuupetäjä-Aataminniemi-Ikolanniemi-Kinahmon Papinkallio-Kokkosaari-Iso Mahosaari-Virkkunen-Kantelesaari-Harvasaari-Heponiemi-Koukkuniemi-Lehtosaari-Sahanranta-Kevätmiemi-Kaupunginniemi-satama*.

Kaikenlainen verkkokalastus olisi kiellettyä tällä alueella keväisin 20.4.-30.6. välisenä aikana ja syksyisin 1.9.-31.10. välisenä aikana.

Vaihtoehtoisesti ELY-keskus voisi myös määrittää alueelle laajennetun kalaväylän kalastuslain 67 §:n nojalla. Kalaväylän ympärivuotinen kalastuskielto koskisi kuitenkin kaikkia seisovia pyydyksiä (= paikalleen pyyntiin laskettuja pyydyksiä) kuten verkkoja, rysiä, paunetteja, pitkäsiimoja ja koukkuja. Kalaväyläalueella voi tuki kalastaa vapa-kalastusvälinein silloin, kun muut päätökset eivät sitä rajoita.

Lieksan kalastuskunnalla on voimassa lähes vastaava syksyinen Mönninselän pyydysrajoitus ajalla 1.9-30.10, jolloin kalastus on kielletty solmuväliltään 20 mm harvemmillä verkoilla, sekä pauneteilla ja rysillä. Tämän rauhoitusalueen rajausta on Pajuluoto (Timitra)-Pöppöniemi (Sarkkila)-Ikolanniemi-Mönninsaari-Koukkuniemi-Karsikko-niemi-Monolanniemi sisään jäävä Lieksan kalastuskunnan vesialue.

Lisäksi Lieksanjoen alueella ja Pielisellä on useita ELY-keskuksen päätöksillä hyväksyttyjä Pielisen-Karjalan kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelman mukaisia kalastusta koskevia rajoituksia, jotka ovat voimassa 31.12.2026 asti. Nämä rajoitukset näkyvät maa- ja metsätalousministeriön karttapalvelussa www.kalastusrajoitus.fi.

Lausuntojen, muistutusten ja mielipiteiden esittäminen

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus pyytää jakelussa mainituilta tahoilta lausuntoja esitettyä Lieksanjokisuun verkkokalastuskieltoaluetta Pielisellä koskien. Kieltoalueen rajat on merkitty liitteenä olevaan karttaluonnokseen 1. ja vastaavan vesialueen syvyysvyöhykkeet karttaan 2.

Lisäksi Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus varaa hallintolain (434/2003) 41 §:n mukaisesti vaikuttamismahdollisuuden myös muille, kuin asianosaisille hallintolain 62 §:n mukaisella yleistiedoksiannolla. Niiden, joiden oikeutta tai etua asia koskee (asianosainen), sekä myös muiden kuin asianosaisten, on mahdollisuus ilmaista mielipiteensä asiassa.

Lausunnot, muistutukset ja mielipiteet tulee toimittaa kirjallisena 18.7.2025 klo 16:15 mennessä mieluiten sähköpostitse kirjaamo.pohjois-savo@ely-keskus.fi.

Nähtävänäpito ja tiedoksisaantipäivä

Tämä yleistiedoksianto koskeva ilmoitus on julkaistu 11.6.2025 ELY-keskuksen verkkosivuilla osoitteessa www.ely-keskus.fi/kuulutukset/pohjois-savo sekä Lieksan kaupungin kuulutuksissa. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä tämän asiakirjan julkaisemisesta. Tämä yleistiedoksianto pidetään yleisesti nähtävillä 18.7.2025 asti.

Rajoituksen perusteluja lyhyesti

Lieksanjoki ja Pielinen ovat nykyisin yksi Saimaan järvilohikannan hoidon tärkeimmistä alueista. Saimaan järvilohen hoito-ohjelman (POKELY 3/2011) mukaan avainalueilla kannan hoidon turvaaminen on etusijalla kalastukseen nähden, ja Lieksanjoen – Pielisen alueella sovelletaan kaikkia ohjelman toimenpiteitä siten kuin siitä erikseen sovitaan. Lisäksi Saimaan järvilohen toimenpideohjelmassa 2021-2030 (POSELY 63/2021) on mainittu, että kestävä kalastuksen järjestämisen tavoitteena on tehdä alueellisesti ja ajallisesti tarkennettuja kalastuksen säätelykeinoja, joilla voidaan vähentää järvilohen kalastuskuolevuutta ja siten edistää kannan elvyttämistä.

Vuonna 2018 julkaistiin Vuoksen vesistöalueen järvitaimenkantojen toimenpideohjelma (POSELY 60/2018) kantojen häviämisen poistamiseksi ja kantojen turvaamiseksi. Pohjois-Savon ELY-keskus on tilannut päivityksen toimenpideohjelmasta, joka korvaa aiemman ohjelman. Päivityksessä ohjelmassa pääpaino on entistä tehokkaammissa toimenpiteissä kantojen palauttamiseksi etenkin kärkekohteissa, joihin on

suunnattava riittävästi resursseja järvitaimenen elinkierron elvyttämiseksi. Näissä kohteissa tarvitaan aktiivisia kalastonhoitotoimenpiteitä sekä muutoksia kalastukseen.

Järvilohen ja taimenen heikko tilanne uhkaa vesistöjen monimuotoisuutta ja kalastusmahdollisuuksia tulevaisuudessa. Kalastusrajoitus on tarpeen järvilohen ja taimenen istukkaiden ja luonnonsmolttien alasvaelluksen turvaamiseksi syönnösalueelle Pieliselle sekä molempien lajien nousumahdollisuuksien parantamiseksi Lieksanjokeen. Esitetty verkkokalastuskieltoalue (karttaluonnos 1.) on aiempaa verkkokalastuksen rajoitusaluetta laajempi ja koskee kaikkia verkkoja. Rajoitus asetetaan useammalle vuodelle, koska smolttien alasvaellus ja emokalojen nousu jokeen tapahtuu joka vuosi, ja myös emokalojen pyynti kantojen hoidon tarpeisiin on tehtävä vuosittain.

Lieksanjoen järvilohi- ja taimenprojektissa (2009-2010) tehtiin telemetriakokeiluja sekä järvilohi- että taimensmolteilla, ja kokeet osoittivat ainakin vaelluspoikasten käytävän kaikkia väyliä päästääkseen Pielisen selkävesille. ELY-keskukselle on myös ilmoitettu havainnoista, että keväiseen järvilohien ja taimenten istutusaikaan verkoissa on merkittävän paljon menehtyneitä istukkaita, vaikka Lieksanjoen edustalla on ollut voimassa 55 mm solmuvälirajoitus.

Nousevista kutukaloista ei ilmeisesti ole saatavilla vastaavaa tutkittua tietoa, mutta on havaintoja että, ne käyttävät kaikkia salmia palatessaan kudulle. Kulkureitit Lieksanjokeen ovat päävirtauksen eli Kinahmonsalmen kautta mutta myös Kinahmonsaaressa länsipuoleisten syvänteiden kautta (liitekartta 2.). Emokalojen määrä ei ole saavuttanut tavoitetta, joten nouseviin lohikaloihin kohdistuva pyyntiä ennen salmia, siis selkäveden puolella on myös tärkeä saada vähennettyä.

Lieksanjokisuus ja Mönninselkä-Mahonselkä Pielisellä ovat hyvin suosittuja alueita kalastuksessa. Laajan verkkokalastuskiellon ehkä merkittävin ero laajennettuun kalaväylään verrattuna on esim. mahdollisuus kalastaa alueella edelleen pauneteilla, rysillä ja katiskoilla vaikkapa ahventa, kuhaa, haukea ja madetta sekä myös esim. muikkua ja särkikaloja. Petokalojen poisto/kalastus alueella voi osaltaan parantaa myös istukaspoikasten pääsyä Pielisen pääaltaalle. Verkkokalastuskieltoalue ei ELY-keskuksen arvion mukaan haittaa myöskään vesistön muuta yleiskäyttöä, vesiliikennettä tai uittoa eikä sillä kohtuuttomasti rajoiteta yleistä tai yksityistä kalastusoikeutta.

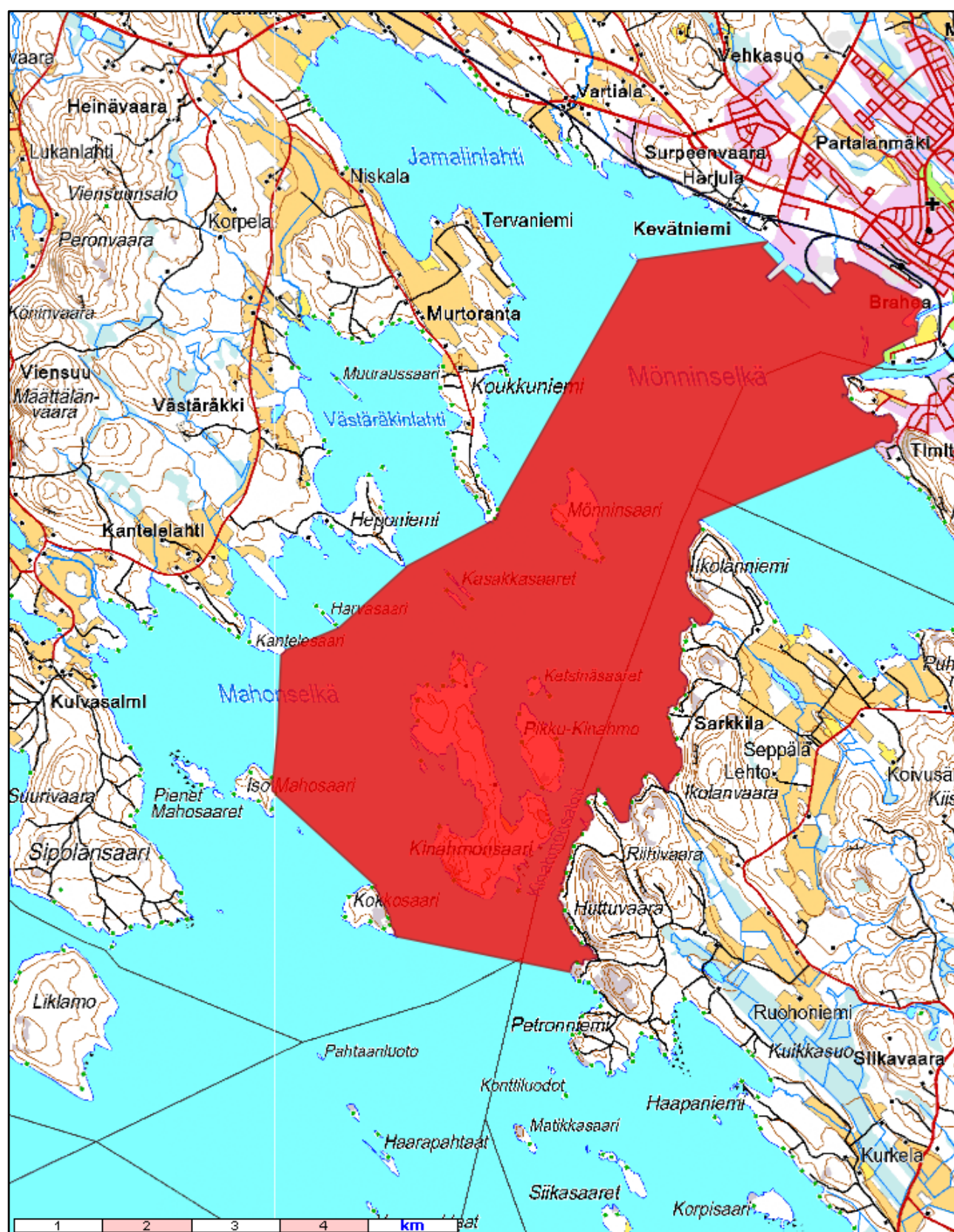
Lisätiedot Johtava kalatalousasiantuntija Teemu Hentinen tai kalatalousasiantuntija Heli Peura, puh. 0295 026 500 tai sähköposti etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi.

Liitteet Karttaluonnos 1. Lieksanjokisuun verkkokalastuskieltoalue Pielisellä
Kartta 2. Lieksanjoen edustan syvyyskartta

Jakelu ja tiedoksianto (sähköpostitse)

Pielisen-Karjalan kalatalousalue
Lieksan kalastuskunta (kiinteistötunnus 422-415-876-1)
Viensuun osakaskunta (kiinteistötunnus 422-431-876-5)
Luonnonvarakeskus
Metsähallitus
Lieksan kaupunki
Kemijoki Oy

Karttaluonnos 1. Lieksanjokisuun verkkokalastuskieltoalue Pielisellä

Kartta: Kalataloushallinnon KAVERI-tietojärjestelmä

Taustakartta/paikkatieto: Maanmittauslaitos, Karttakeskus, Suomen ympäristökeskus

Kartta 2. Lieksanjoen edustan syvyyskartta

